החצב התחיל לפרוח והקיץ בעיצומו

מירי ארז – חוג כלנית miri.erez@gmail.com
אבי שמידע – חוג כלנית, המחלקה לאבולוציה ואקולוגיה והמרכז לרציונליות,
האוניברסיטה העברית ירושלים avi.shmida@gmail.com

פרסום: 18.8.19

אנו רגילים לאמרה – "החצב מבשר את בוא הסתיו" ואכן הגל הגדול של פריחת החצבים מגיע בתחילת ספטמבר.

אך ראשוני החצבים פורחים כבר בחודש אוגוסט ויוצאי דופן גם לפני כן. ממחקרים בצמחי בצל אחרים אנו יודעים כי לגיאופיטים וגם לחצב "שני מפתחות פזיולוגיים" אשר באמצעותם הוא חש את השינוי בעונות השנה: האחד הוא התקצרות אורך היום המתחיל ב- 21.6. כל שנה, בגלל אופיו ה"סינוסיאידלי" קצב השינוי שלו מתגבר מאוד בחודש אוגוסט. הגורם השני הוא התקררות יחסית של פני הקרקע העליונים בו טמון הבצל; סיגנל זה לצערנו לא מתרחש בדרך כלל בחודש אוגוסט וכל שכן לא בשנתיים האחרונות. לפיכך חושבים אנו כי בצל החצב "מקשיב" בעיקר לרחשי אורך היום ולכן רוב אוכלוסיות החצב פורחות באופן קבוע כל שנה במועדים ברורים ומסוימים – אנא, אל תשבו אתרי פריחה במקומות שונים אלא אותו אתר גיאוגרפי.
נכון, גם הגודל של הבצל עצמו משפיע על זמן הפריחה: מסתבר שככל שהבצל גדול יותר הוא נוטה לפרוח ו"מצבו הכלכלי הזה" משפיע במקצת על נטייתו להקדים את הפריחה. לגבי השפעת הטמפרטורה – היא בפרוש קיימת אך משקלה משני; באופן כללי ניתן לראות כי אוכלוסיות החצבים בחרמון ובהרי ירושלים, כמו זו של מבשרת, מקדימים לפרוח לפני האחרות. אך על כך כתבנו בפרוטרוט ב"כלנית" במבזקי השנים הקודמות.

אנו קוראים למאזיננו לפקוח עין ולהודיע לנו דרך "סימון האתרים באתר 'עמוד ענן' " – על אתרי פריחה מקדימים ומוזרים של חצבים ברחבי הארץ: האם בנגב הצפוני התחילו החצבים לפרוח? האם ישנם חצבים פורחים בנגב הרחוק? מתי פורחים החצבים בחוף ים-המלח [בתחילת דצמבר- אנא תעדו]. קל להיכנס לאתר הנפלא של עמוד ענן ולתעד לא רק "אבנים וקברים" אלא גם פרחים....ולא לשכוח להוסיף את תאריך הפריחה.

להסבר כיצד להכניס תצפית צמחים לעמוד ענן, אנא התקשר לאבי שמידע:
0548820172

עוד על החצב ראה בכתב העת כלנית בכתבות:

אביעם מ ושמידע א 2016 הצומח של גבעת יודפת העתיקה, שדה החצבים ועצי הלבנה הרפואי. כתב עת כלנית 3

דוכס ר ודפני א 1985 האבקת רוח וחרקים בחצב מצוי. רתם 17: 30-39

גרטמן י וגוטמן מ 2016 החצב התחיל לפרוח – מתי פורח החצב הראשון ומה זה אומר? כתב עת כלנית 3

אבני צ ורווק ש 2016 חצב גלוני התחיל לפרוח השנה – האם זה מבשר את הסתיו? כתב עת כלנית 3

שמידע א 2018 חצבים ראשונים החלו לפרוח בחרמון ובהרי אדום – רמז לסוף הקיץ ובוא הסתיו? כתב עת כלנית 4

==========

כל הזכויות שמורות ל"כלנית" ©

ציטוט: ארז מ ושמידע א 2019 החצב התחיל לפרוח והקיץ בעיצומו, חדשות בוטניות, כתב-עת "כלנית" מספר 6.
https://www.kalanit.org.il/drimia_maritima_august_2019